

Životné jubileum PhDr. Petra Šalkovského, DrSc.

Medzi jubilantov spojených s úspechmi Archeologického ústavu SAV v Nitre v ostatných desaťročiach patrí už aj ešte „nedávno“ mladý, no dnes už zrelý, v domácich a zahraničných kruhoch známy a uznávaný bádateľ v oblasti počiatkov slovanských a slovenských dejín, PhDr. Peter Šalkovský, DrSc.

Rodák zo stredného Slovenska (narodený 12. decembra 1951 vo Vyhniach, okr. Žiar nad Hronom) maturoval v roku 1970 na gymnáziu v Banskej Štiavnici a v rokoch 1970–1975 úspešne absolvoval štúdium archeológie na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Po skončení štúdiá nastúpil v roku 1975 do zamestnania v Archeologickom ústave SAV v pozícii odborného pracovníka, po obhajobe kandidátskej dizertácie v roku 1985 o problematike slovanského osídlenia pred 10. stor. na území Slovenska dospel ako vedecký pracovník na postupne čoraz vyšších stupňoch vedeckého kvalifikačného rebríčka k spracovaniu náročnej úlohy s celoeurópskym záberom o vývoji

obydlia – domu u Slovanov. Dlhodobá koncentrácia P. Šalkovského na dôležitú problematiku kultúry každodenného života u dávnych Slovanov – kde štruktúra osídlenia a v rámci neho dom predstavujú azda rozhodujúci fenomén – priniesla svoje užitočné ovocie. Publikácia, ktorá vyšla v nemeckom jazyku v roku 2001 mala veľký kognitívny záber, vyvolala veľký záujem odbornej verejnosti, čo sa odzrkadľuje aj vo vysokom citačnom indexe. V roku 2005 ako doktorská dizertácia predstavovala základ hodnotenia vedeckej akribie P. Šalkovského pri získaní najvyššej vedeckej hodnosti DrSc. (2005).

Vo vedeckom bádani na Slovensku, no najmä v medzinárodnom meradle nie je častým javom, že popredný odborník pôsobí počas celej svojej vedeckej kariéry na jednom pracovisku a dokáže byť viac ako užitočným členom pracovných tímov v rôznych pozíciách a v rôznych obdobiach spoločenského a ekonomického vývoja. P. Šalkovský je teda dôveryným znalcom ľudí na svojom pracovisku i „te-

rénu“ v rámci slovenskej a slovanskej archeológie. Zastával viaceré riadiace i vedecko-organizátorské funkcie (vedúci vedeckého oddelenia, predseda edičnej rady a vedúci redakcie, predseda vedeckej rady ústavu a i.). Popri plnom pracovnom vyťažení v Archeologickom ústave SAV, pôsobil v rokoch 2002–2003 ako interný a v rokoch 2004–2011 ako externý učiteľ pre slovanskú archeológiu na Katedre archeológie FF UK v Bratislave. Bol aktívnym účastníkom početných vedeckých podujatí akademických, univerzitných a muzeálnych inštitúcií doma, i v ďalších európskych štátoch.

Budem sa však venovať predovšetkým jeho vedeckej činnosti, ktorú som mal možnosť najlepšie poznať ako jeho kolega, viacročný konzultant a na základe poznania jeho publikačných výstupov. Jeho pôsobenie v Archeologickom ústave SAV sa dotýka všetkých základných zložiek v štruktúre archeologického bádania: terénny výskum a jeho dokumentácia, publikovanie dosiahnutých výsledkov, pedagogická a výstavná činnosť. Vo viacerých oblastiach aplikoval v potrebnom a možnom rozsahu medzinárodnú a interdisciplinárnu spoluprácu.

Terénne výskumy zamerané predovšetkým na poznanie sídlisk a hradísk z obdobia včasného stredoveku (Slovenské Pravno 1976; Nitra 1977; Spišské Tomášovce; 1977–1978; Komjatice 1983; Mužla-Čenkov 1983–1985 a priam v extrémnej výšinej polohe postavené hradisko v Detve 1986–1989 a i.) predstavujú základ mnohostrannej publikačnej činnosti jubilanta. Osobitý význam majú najmä odkryvy a objavy v archeologicky málo prebádaných horských oblastiach Slovenska. Peter Šalkovský o nich referoval na početných vedeckých podujatiach a venoval im aj monografické spracovania, resp. odborné štúdie (najmä Mužla-Čenkov, Spišské Tomášovce, Detva).

Terénne výskumy sa stali samozrejme základným východiskom aj pre syntetické práce P. Šalkovského. Konzultatívne pritom spolupracoval najmä s kolegami v oblasti včasného a vrcholného stredoveku v Archeologickom ústave SAV. Ja osobne pozitívne hodnotím viacero podnetov a interpretačných námetov, ktoré sme s jubilantom podrobne prediskutovali pri spracovaní štruktúry a vývoja osídlenia územia Slovenska v 6.–13. storočí. Podiel P. Šalkovského na rozpracovaní vývoja osídlenia s využitím moderných kartografických a štatistických metód a interdisciplinárnej kooperácie má význam pre budúci vývoj slovanskej archeológie. S istou opatrnosťou možno povedať, že azda patria medzi základné kamene pre mladú generáciu odborníkov v oblasti archeológie a v pedagogickej činnosti pri výchove dejinami.

Popri monografickom individuálnom, alebo kolektívnom spracovaní významných terénnych

výskumov (Mužla-Čenkov I. Osídlenie z 9. až 12. stor. 1993; Detva 1994) P. Šalkovský prezentoval hodnotné poznatky aj v regionálnej spisbe (Stredné Slovensko vo včasnom stredoveku 2011) a v práci „Hrady západných Slovanov“ (2015).

Za najkomplexnejšie prepracovanú doterajšiu prácu jubilanta však možno považujem monografiu „Häuser in der frühmittelalterlichen slawischen Welt“ (2001). Vyvolala zaslúženú medzinárodnú pozornosť, čo sa odzrkadľuje aj vo vyše 100 citáciách v zahraničných publikáciách. Monografia podáva súhrnný obraz o slovanskom dome, jeho globálnych vývojových etapách i regionálnych špecifikách na širokom území osídlenom Slovanmi v druhej polovici 1. tisícročia n. l. z pohľadu archeológie a na pozadí hlavných trendov vývoja kultúry bývania v strednej Európe. Pokúša sa o rekonštrukciu stavebných technológií, materiálov, exteriérového vzhľadu jednotlivých typov domov i štruktúry a vybavenia ich interiéru, a sleduje aj vplyvy prírodného prostredia, tradícií, ekonomických, sociálnych, kultúrnych a interetnických vzťahov na vývoj obytnej architektúry u Slovanov. Predlohou tejto monografie bol podiel autora na spracovaní samostatnej kapitoly v kolektívnej monografii „Ludová architektúra a urbanizmus vidieckych sídiel na Slovensku z pohľadu najnovších poznatkov archeológie a etnografie (1998), na ktorú nadviazal z hľadiska domu vo vrcholnom a neskorom stredoveku v ďalšej rozsiahlej kapitole M. Ruttkay.

Okrem ústrednej témy – dom a kultúra bývania sa P. Šalkovský venuje aj výskumu štruktúry osídlenia a opevnených sídiel. Pokusy o ich interpretáciu a rekonštrukciu prispeli k poznaniu procesov vzniku a vývoja jednotlivých sídelných areálov a hradísk, resp. hradov ako centier správy týchto areálov, stredísk moci, hospodárstva a náboženstva. Snahou a cieľom jeho archeologicko-historického bádania je na báze údajov získaných analýzami hmotných archeologických prameňov a dostupných historických informácií pokúšať sa o hypotetickú rekonštrukciu historického vývoja, odrážajúceho sa v týchto prameňoch v priestore a čase a jeho vzťahov k historicky známym či predpokladaným politickým, hospodárskym i kultúrnym zmenám, prebiehajúcim v širších súvislostiach.

Peter Šalkovský prezentoval výsledky svojich výskumov na viacerých domácich a medzinárodných vedeckých podujatiach a v kratších i rozsiahlejších štúdiách. Absolvoval niekoľko študijných pobytov na renomovaných univerzitných a muzeálnych pracoviskách vo všetkých susediacich krajinách, predovšetkým v Nemecku (pozvania aj zo strany renomovaných inštitúcií ako sú DFG a DAAD), ktoré mu poskytli lepšiu orientáciu

v modernom európskom archeologickom bádani stredoveku. Jeho publikačná činnosť, ktorá obsahuje autorstvo štyroch monografií a spoluautorský podiel v desiatich ďalších monografiách a encyklopédiách a vyše sto vedeckých štúdií, patrí k doterajšiemu základnému vedeckému fondu v oblasti slovanskej sídliskovej archeológie k špičke vo svojom odbore v stredo európskom priestore. Popri ďalších predchádzajúcich oceneniach bola Petrovi Šalkovskému v roku 2013 k 60. výročiu vzniku SAV udelená medaila Špičkový vedecký pracovník SAV.

V medzinárodnom výskumnom priestore bol P. Šalkovský rokoch 2012–2015 vedúcim dvoch spoločných projektov s archeologickými ústavmi Poľskej akadémie vied a Bulharskej akadémie vied so zameraním na riešenie styčných tém v oblasti výskumu včasného stredoveku. Projekt spolupráce s Poľskou akadémiou vied pokračuje aj v rokoch 2016–2018. Zapojenie najmä mladých vedeckých pracovníkov a doktorandov do medzinárodných

projektov napomáha ich vedeckej mobilite a k získaniu profesijných skúseností.

Peter Šalkovský nie je typom do seba uzavretého vedca – špecialistu. Ako vidieť v kontextoch tohto medailónu pre jubilanta, značnú časť svojich kapacít venoval počas doterajšej kariérnej činnosti celému radu vedecko-organizátorských funkcií, pedagogickým aktivitám, pôsobeniu v grantových agentúrach (APVV, VEGA), redakčných radách encyklopédií a pod. Je potrebné pripojiť aj jeho účasť na spracovaní niekoľkých výstav a expozícií.

PhDr. Peter Šalkovský, DrSc., patrí k cieľavedomým a výkonným slovenským vedcom v oblasti archeológie včasného stredoveku. Prajeme mu, aby v dobrom zdraví a s podporou kolegov a svojej rodiny, ktorá predstavuje i pre neho psychickú oporu a inšpiráciu splnil čo najviac odborných cieľov ktoré si oficiálne – alebo vo svojom vnútri – vytýčil a na nich teraz pracuje.

Ad multos annos!

Alexander T. Ruttkay

BIBLIOGRAFIA

1977

1. Nálezy zo včasnostredovekého pohrebiska v Sereďi. AVANS 1976, 1977, 260.
2. Sídlisko z doby rímskej v Slovenskom Pravne. AVANS 1976, 1977, 261.

1978

3. Helena Zoll-Adamikowa: Wczesnośredniowieczne cmentarzyska ciałopalne Słowian na terenie Polski. Cz. I. Źródła. Wrocław 1975 (rec.). Slov. Arch. 26, 1978, 230, 231.
4. K problematike pôvodu a významu špirálovej ornamentiky staršej doby bronzovej v Karpatskej kotline a na dolnom Dunaji. Dizertačná práca. Filozofická fakulta UK v Bratislave. Nitra 1978.
5. Nález lemeša v Alekšinciach. AVANS 1977, 1978, 221.
6. Sídlisko lengyelskej a maďarovskej kultúry v Nových Sadoch-Čabe. AVANS 1977, 1978, 221, 222.
7. Záchranný archeologický výskum na Gudernovej ulici v Nitre. AVANS 1977, 1978, 222–224.

1979

8. Slovanské hradisko v Spišských Tomášovciach. PaS 28/8, 1979, 52–55.

1980

9. K vývoju a štruktúre slovanského osídlenia v horských oblastiach Slovenska. In: IV. Medzinárodný kongres slovanskej archeológie. Zborník referátov ČSSR. Nitra 1980, 166–173.
10. Sídlisko z doby rímskej v Alekšinciach. AVANS 1978, 1980, 258.
11. Špirálová ornamentika staršej doby bronzovej v Karpatskej kotline a na dolnom Dunaji. Slov. Arch. 28, 1980, 287–312.

1981

12. IV. Medzinárodný kongres slovanskej archeológie. Sofia 15.–22. september 1980. Zborník referátov ČSSR, Nitra (správa). Arch. Rozhledy 33/4, 1981, 440, 441.

13. Nové výsledky výskumov na úseku slovanskej a stredovekej archeológie v Archeologickom ústave SAV v Nitre. In: J. Pouлік (Sest.): *Současné úkoly československé archeologie*. Praha 1981, 135–141.
14. Praveké nálezy zo Šurian. AVANS 1980, 1981, 280, 281.

1982

15. K počiatkom slovanského kostrového pohrebného rítu na severovýchodnom Slovensku. In: J. Hrala (Sest.): *Metodologické problémy československé archeologie*. Praha 1982, 134–136.
16. Kolokvium o slovanskej keramike (správa). *Slov. Arch.* 30, 1982, 462, 463.
17. Tridsať slovanských hradísk na Slovensku. *Krásy Slov.* 8, 1982, 12–15.
18. Tridsať slovanských hradísk na Slovensku. *Výber* 15/42, 1982, 10–12.

1983

19. Štruktúra a formy osídlenia Slovenska v 6.–9. storočí ako sociálno-ekonomické javy. Dizertačná práca. Nitra 1983.

1984

20. Internationales Symposium „Interaktionen der mitteleuropäischen Slawen und anderen Ethnika im 6.–10. Jh.“ In: P. Šalkovský (Red.): *Interaktionen der mitteleuropäischen Slawen und anderen Ethnika im 6.–10. Jahrhundert*. Nitra 1984, 7–12.
21. Osídlenie Slovenska v dobe veľkomoravskej. *Krásy Slov.* 59/4, 1984, 10, 11.
22. Sympóziuim o vzájomných vzťahoch stredoeurópskych Slovanov a iných etník v 6.–10. storočí. (Správa). *Slov. Arch.* 32, 1984, 242–244.
23. Výskum včasnostredovekého a vrcholnostredovekého sídliska v Komjaticiach. AVANS 1983, 1984, 209, 210.
24. Zur Makrostruktur der Besiedlung der Slowakei in grossmährischer Zeit. In: P. Šalkovský (Red.): *Interaktionen der mitteleuropäischen Slawen und anderen Ethnika im 6.–10. Jahrhundert*. Nitra 1984, 209–215.

1985

25. Kurt Horedt: *Morești*. 2. Bd. Grabungen in einer mittelalterlichen Siedlung im Siebenbürgen. Bonn 1984 (rec.). *Slov. Arch.* 33, 1985, 466–468.
26. Život Slovanov v období Veľkej Moravy. *PaS* 10, 1981, 42–46.

1986

27. Stav, problémy a úlohy výskumu veľkomoravského obdobia na Slovensku z hľadiska archeologického bádania. *Štud. Zvesti AÚ SAV* 22, 1986, 43–48.
28. Úvod. Stav a úlohy výskumu slovanského a stredovekého osídlenia Slovenska. *Štud. Zvesti AÚ SAV* 22, 1986, 5–7.

1987

29. Náčrt osídľovacích procesov a makroštruktúry osídlenia Slovenska v 6.–9. storočí. In: IX. slovenská onomastická konferencia. Zborník referátov. Bratislava 1987, 11–14.
30. Velikomoravskije gorodišča Slovakii. In: *Trudy V Meždunarodnogo kongressa slavianskoj archeologii* I–2b. Moskva 1987, 126–133.
31. Výskum na Kalamárke. *Vpred* 28., 29. júl. 1987, 2.
32. Zisťovací výskum v Detve. AVANS 1986, 1987, 99.
33. Zisťovací výskum v Hontianskych Moravciach. AVANS 1986, 1987, 100, 101.

1988

34. Archeologické výskumy názornou výchovou dejinami. *Učiteľské Noviny* 38/23, 1988, 10.
35. Ďalší výskum dejín Nitry. *Nitriansky Hlas* 29/48, 1988, 2.
36. Detva nie je iba folklór. *Pravda* 70/199, 1988, 5.
37. Druhá etapa zisťovacieho výskumu v Detve. AVANS 1987, 1988, 129, 130.
38. K vývoju a štruktúre osídlenia Slovenska v dobe slovanskej. *Slov. Arch.* 36, 1988, 379–411.

39. Kalamárka prezrádza tajomstvo. Ranostredoveké hradisko v Detve. PaS 37/5, 1988, 56–59.
40. Najjužnejšie slovienske hradisko. Hist. Revue 5/6, 1994, 2, 3.
41. Včasnostredoveké hradisko nad Detvou – príspevok archeológie k 350. výročiu založenia Detvy. Vpred. Okr. Noviny 29, 1988, 3.

1989

42. Komunikačno-obchodná stanica z doby rímskej v Slovanskom Pravne. Slov. Arch. 37, 1989, 419–426.
43. Okres Bratislava-hlavné mesto SSR. In: D. Bialeková (Zost.): Pramene k dejinám osídlenia Slovenska z konca 5.–13. storočia. I. zv. Bratislava, hlavné mesto SSR a Západoslovenský kraj. Nitra 1989, 19–40.
44. Okres Bratislava-vidiek. In: D. Bialeková (Zost.): Pramene k dejinám osídlenia Slovenska z konca 5.–13. storočia. I. zv. Bratislava, hlavné mesto SSR a Západoslovenský kraj. Nitra 1989, 41–67.

1990

45. Tretia etapa zisťovacieho výskumu v Detve. AVANS 1988, 1990, 156, 157.

1991

46. Záverečná etapa výskumu v Detve. AVANS 1989, 1991, 96, 97.

1992

47. Okres Žiar nad Hronom. In: D. Bialeková (Zost.): Pramene k dejinám osídlenia Slovenska z konca 5.–13. storočia. II. zv. Stredoslovenský kraj. Nitra 1992, 175–184.

1993

48. Beitrag zur Rekonstruktion des Bebaungsplanes slawischer Siedlungen. XI. Medzinárodný zjazd slavistov. Zborník resumé. Bratislava 1993, 76, 77.
49. Frühmittelalterliche Hausbaukultur in der Slowakei. In: Actes du XIIe Congrès International des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques 4. Bratislava 1993, 65–74.
50. Príspevok k rekonštrukcii plánu zástavby slovanských sídlisk. Slavica Slov. 28, 1993, 34–42.

1994

51. Eine neue Rekonstruktionsmethode für den Bebaungsplan slawischer Siedlungen. Siedlungsforschung. Arch. – Gesch. – Geogr. 12, 1994, 271–276.
52. Frühmittelalterlicher Burgwall bei Detva. Slov. Arch. 42, 1994, 110–142.
53. Hradisko v Detve. Mat. Arch. Slovaca 11. Nitra 1994.
54. Najjužnejšie slovienske hradisko. Hist. Revue 5/6, 1994, 2, 3.
55. Staroslávna Kalamárka. Hist. Revue 5/4, 1994, 30, 31.

1995

56. Čataj II. In: M. Ruttkay (Zost.): Archeológia a ropa. Záchrané archeologické výskumy na trase výstavby preložky ropovodu mimo Žitného ostrova. Bratislava 1995, 14, 15.
57. Záchraný výskum eneolitického a včasnostredovekého sídliska v Čataji. AVANS 1993, 1995, 125, 126.

1996

58. Dávna pevnosť na Spiši. Hist. Revue 7/2, 1996, 2, 3.
59. Nie je hanbou byť mladým národom. Hist. Revue 7/10, 1996, 31, 32.

1997

60. Frühmittelalterliche Volkshausbaukultur im Mitteldonauegebiet. In: D. Čaplovič/J. Doruľa (Ed.): Central Europe in 8th–10th Centuries. – Mitteleuropa im 8.–10. Jahrhundert. International Scientific Conference, Bratislava, October 2–4, 1995. – Internationale Wissenschaftliche Konferenz, Bratislava 2–4. Oktober 1995. Bratislava 1997, 98–104.
61. Príspevok k štúdiu formálneho a časopriestorového vývoja včasnoslovanského obydľia. Slavia Ant. 38, 1997, 95–103.

62. Slovanské hradisko v Detve – príspevok k rekonštrukcii dejín stredného Slovenska. In: R. Marsina/A. Ruttkey (Ed.): Svätopluk 894–1994. Nitra 1997, 213–220.
63. Zur Problematik der früh- und hochmittelalterlichen Grubenhäuser und Keller im mittleren Donau-gebiet. Hausbau und Raumstruktur früher Städte in Ostmitteleuropa. Pam. Arch. Suppl. 6. Praha 1997, 113–119.

1998

64. Dedinský dom a sídlo vo včasnóm stredoveku. In: J. Botík/M. Ruttkey/P. Šalkovský: Ludová architektúra a urbanizmus vidieckych sídiel na Slovensku z pohľadu najnovších poznatkov archeológie a etnografie. Bratislava 1998, 9–36.
65. Frühmittelalterlichen Höhenburgwall bei Detva. In: B. Hänsel/A. Ruttkey (Hrsg.): Frühmittelalterlicher Burgenbau in Mittel- und Osteuropa. Bonn 1998, 419–426.
66. Zur Problematik zweier Zonen der frühslawischen Hausbaukultur. In: Studien zur Archäologie des Ostseeräumes. Von der Eisenzeit zum Mittelalter. Neumünster 1998, 205–212.

2000

67. Ein Höhenburgwall bei Detva (Slowakei). *Altertum* 46, 2000, 147–153.
68. Na počiatku bola zemnica. Domy starých Slovanov. *Hist. Revue* 11/7, 2000, 3, 4.
69. Slavic Habitat in the Early Middle Ages. [online]. <http://www.angelfire.com/tx5/texaszech/Slav%20Origins/Habitat%20in%20the%20Early%20Middle%20Ages.htm> [11-10-2016]
70. Slavic Habitat in the Early Middle Ages. In: Slovaks in the Central Danubian Region in the 6th to 11th Century. Bratislava 2000, 107–131.
71. Včasnostredoveké nálezy z hradiska Valisko v Bojnej. *AVANS* 1998, 2000, 175, 176.

2001

72. Dom u Slovanov vo včasnóm stredoveku. *Slov. Pohľady* 4, 2001, 25–33.
73. Häuser in der frühmittelalterlichen slawischen Welt. *Arch. Slovaca Monogr. Stud.* 6. Nitra 2001.
74. Ivona Pleinerová: Die altslawischen Dörfer von Březno bei Louny. Praha – Louny 2000 (rec.). *Slov. Arch.* 49, 2001, 405–408.
75. Sekerovité hrivny a ďalšie včasnostredoveké nálezy z hradiska v Bojnej. *Štud. Zvesti AÚ SAV* 34, 2001, 171–178.
76. Výšinné hradisko v Detve – osídlenie v mladšej a neskorej dobe bronzovej. *Slov. Arch.* 49, 2001, 39–58.

2002

77. Hradiská na Pohroní. In: A. Ruttkey/M. Ruttkey/P. Šalkovský (Ed.): Slovensko vo včasnóm stredoveku. Nitra 2002, 123–134.
78. Model včasnostredovekej slovanskej osady. *Štud. Zvesti AÚ SAV* 35, 2002, 113–128.
79. Náhodný nález denára Štefana I. v Úľanoch nad Žitavou. *AVANS* 2001, 2002, 206, 207.
80. Stavebná kultúra a urbanizmus osád. In: A. Ruttkey/M. Ruttkey/P. Šalkovský (Ed.): Slovensko vo včasnóm stredoveku. Nitra 2002, 57–68.
81. Včasnostredoveké osídlenie (koniec 5.–začiatok 10. stor.). In: *Atlas krajiny SR*. Bratislava 2002, 37.
82. Výšinné hradisko v Detve – protohistorické osídlenie. *Slov. Arch.* 50, 2002, 99–126.

2003

83. Zdeněk Měřinský: České země od příchodu Slovanů po Velkou Moravu. I. Praha 2002 (rec.). *Slov. Arch.* 51, 2003, 384–386.

2004

84. K problematike železných jazykovitých nákončí opaska blatnicko-mikulčického horizontu. In: G. Fusek (Zost.): *Zborník na počesť Dariny Bialekovej*. Nitra 2004, 383–387.

2005

85. Jacek Poleski: Wczesnośredniowieczne grody w dorzeczu Dunajca. *Księgarnia Akademicka*. Kraków, 2004 (rec.). *Acta Arch. Carpatica* 40, 2005, 235–237.

86. Pavel Vařeka: Archeologie stredověkého vesnického domu. I. Proměny vesnického domu v Evropě v průběhu staletí. Plzeň 2004 (rec.). *Slov. Arch.* 53, 2005, 199, 200.
87. Praveké a včasnohistorické osídlenie Detvy. In: T. Figurová (Zost.): *Tradície, premeny a súčasnosť. Detva 2005*, 18–28.
88. Zur Problematik der Bauarchitektur der gesellschaftlichen Elite der frühmittelalterlichen Slawen. In: P. Kouřil (Hrsg.): *Die frühmittelalterliche Elite bei den Völkern des östlichen Mitteleuropas. Spisy AÚ AV ČR 25. Brno 2005*, 283–290.

2006

89. Dom a dedina stredného Podunajska vo včasnom stredoveku. In: J. Zábojník (Red.): *Aevum Medium. Zborník na počesť Jozefa Hošša. Bratislava 2006*, 107–128.
90. Fortifikácia a sídliskové objekty podhradia včasnostredovekého hradiska v Spišských Tomášovciach. In: *Wczesne sredniowiecze w Karpatach polskich. Krosno 2006*, 303–318.
91. Frühmittelalterliches Haus und Dorf. In: *Sötét idők falvai 8–11. századi települések a Kárpát-medencében. Debrecen 2006*, 3.
92. Heslá z odboru archeológia. In: *Ottova encyklopédia Slovensko A–Ž. Bratislava 2006*.
93. Pár spomienok... K jubileu akademika Bohuslava Chropovského. In: I. Vlkolinská (Zost.): *Bohuslav Chropovský. Život a dielo. Nitra 2006*, 91–94.
94. Výskum a rekonštrukcia fortifikácie západného areálu včasnostredovekého hradiska v Spišských Tomášovciach. *Slov. Arch.* 54, 2006, 239–258.

2007

95. Heslá z odboru archeológia. In: *Encyclopaedia Beliana 5. Galb–Hir. Bratislava 2007*.
96. Mychajlo Jurijovyč Videjko/Rostyslav Vsevolodovyč Terpylovskij/Valentyna Oleksijivna Petrašenko: *Davni poselennja Ukrajiny. Kyjiv 2005 (rec.)*. *Slov. Arch.* 55, 2007, 393–397.
97. Problematika pravokutnih i elipsoidnih zemunica kod Slavena. *Prilozi Inst. Arh. Zagreb 24, 2007*, 301–307.
98. Sídliskové objekty západného areálu včasnostredovekého hradiska v Spišských Tomášovciach. *Musaica 25, 2007*, 113–122.
99. Stredoeneolitické a včasnostredoveké sídlisko v Čataji. *Štud. Zvesti AÚ SAV 42, 2007*, 263–276.

2008

100. Gombík z Nitry-Dolných Krškán. *AVANS 2006, 2008*, 157, 158.
101. Heslá z odboru archeológia. In: *Ottova praktická encyklopédia Slovensko. Praha – Bratislava 2008*.
102. Najstaršie včasnoslonské obydlia (v pravlasti a prvých vlnách západnej expanzie). In: P. Žeňuch (Ed.): *XIV. medzinárodný zjazd slavistov v Ochride. Príspevky slovenských slavistov. Bratislava 2008*, 199–216.

2009

103. Detva. Praveké a včasnohistorické hradisko k dávnyim dejinám Slovenska. *Arch. Pam. Slovenska 10. Nitra 2009*.
104. Frühmittelalterliche Grubenhäuser. Probleme der Terminologie, Typologie und Rekonstruktion. *Arch. Adriatica 3, 2009*, 273–292.
105. Najstaršie formy domov u Slovanov. *Musaica 26, 2009*, 35–48.
106. Opevnenie západného areálu hradiska v Spišských Tomášovciach. In: P. Dresler/Z. Měřínský (Ed.): *Archeologie doby hradištní v České a Slovenské republice. Brno 2009*, 17–29.

2010

107. Heslá z odboru archeológia. In: *Encyclopaedia Beliana. 6. zv. His–Im. Bratislava 2010*.

2011

108. Das frühmittelalterliche Dorf im Karpatenbecken. In: *Sötét idők falvai. Debrecen 2011*, 419–450.
109. Opevnené sídla východnej časti Veľkej Moravy a Mikulčice. In: *Národní kulturní památka Slovanské hradiště v Mikulčicích a kostel sv. Markéty Antiochijské v Kopčanech. Památka světové hodnoty na seznam světového dědictví UNESCO. Hodonín 2011*, 75–88.

110. Stredné Slovensko vo včasnóm stredoveku. Arch. Slovaca Monogr. Stud. 14. Nitra 2011.
 111. Včasnostredoveké kvadratické zemnice – problémy terminológie, typológie, interpretácie a rekonštrukcie. *Musaica* 27, 2011, 159–182.

2012

112. Hradisko pod Poľanou, Detva. In: V. Turčan (Zost.): Veľkomoravské hradiská. Bratislava 2012, 42–45.
 113. K problematike opevnených sídiel vo včasnóm stredoveku na Slovensku. *Acta Hist. Neosoliensia* 15, 2012, 47–60.
 114. Od chatrče ku kamennému domu. In: J. Šedivý/T. Štefanovičová (Zost.): Dejiny Bratislavy 1. Od počiatkov do prelomu 12. a 13. storočia. Brezalauspurc na križovatke kultúr. Bratislava 2012, 471–479.

2013

115. Heslá z odboru archeológia. In: *Encyclopaedia Beliana* 7. In–Kalg. Bratislava 2013.
 116. Sídelný vývoj v povodí hornej Nitry v starších fázach stredoveku. *Slov. Arch.* 61, 2013, 143–175.
 117. Vladimír Turčan: Depoty z Bojnej a včasnostredoveké hromadné nálezy železných predmetov uložené v zbierkach SNM – Archeologického múzea. In: *Zborník SNM-Archeológia. Supplementum* 6. Bratislava 2012 (rec.). *Zbor. SNM Arch.* 23, 2013, 291.

2014

118. Počiatky, rozmach, premeny a zánik hradov západných Slovanov. In: *Byzantinoslovaca* 5. Zborník k životnému jubileu Tatiany Štefanovičovej. Bratislava 2014, 97–115.

2015

119. Hradý západných Slovanov. Arch. Slovaca Monogr. Fontes 19. Nitra 2015.
 120. Včasnostredoveké hradiská – hradý na Slovensku, Morave a v Čechách. In: P. Jenčík/V. Struhár (Zost.): Hradiská – svedkovia dávnych čias. Zborník odborných príspevkov o hradiskách a ich obyvateľoch. Dolná Mariková 2015, 85–101.

V spoluautorstve

121. J. Béreš/P. Šalkovský: Výskum slovanského hradiska v Spišských Tomášovciach. *AVANS* 1977, 1978, 36–38.
 122. M. Hanuliak/I. Kuzma/P. Šalkovský: Mužla-Čenkove I. Osídlenie z 9.–12. storočia. *Mat. Arch. Slovaca* 10. Nitra 1993.
 123. B. Chropovský/P. Šalkovský: Novyie archeologičeskije zaključeniya dlja rešeniya etnogeneza Slavian. In: IX. Meždunarodnyj sjezd slavistov Kijev 7.–13. senfabrja 1983. *Doklady slovackich archeologov.* Nitra 1982, 5–15.
 124. B. Chropovský/P. Šalkovský: Novšie archeologické poznatky k riešeniu etnogenézy Slovanov. *Československá slavistika* 1983. Praha 1983, 151–156.
 125. P. Šalkovský (Red.): *Interaktionen der mitteleuropäischen Slawen und anderen Ethnika im 6.–10. Jahrhundert.* Nitra 1984.
 126. F. Javorský/P. Šalkovský: Bol Slovenský raj aj slovanským rajom. *Krásky Slov.* 54/6, 1979, 271–273.
 127. T. Kolník/P. Šalkovský: Včasnolátenská maskovitá spona zo Slovenského Pravna a jej prínos ku keltskej ikonografii. *Štud. Zvesti AÚ SAV* 20, 1983, 133–147.
 128. R. Krajčovič/A. Ruttkay/P. Šalkovský/M. Ruttkay/E. Hanzelyová: Slovenské osídlenie strednej Európy v 9. storočí. *Kultúrno-poznávacia mapa.* Bratislava 1996.
 129. I. Kuzma/P. Šalkovský: Piata sezóna výskumu v Mužle-Čenkove. *AVANS* 1984, 1985, 140–142.
 130. I. Kuzma/P. Šalkovský: Šiesta sezóna výskumu v Mužle-Čenkove. *AVANS* 1985, 1986, 136–140.
 131. I. Kuzma/P. Šalkovský: Štvrtá sezóna výskumu v Mužli-Čenkove. *AVANS* 1983, 1984, 131–135.
 132. A. T. Ruttkay/M. Ruttkay/P. Šalkovský (Ed.): *Slovensko vo včasnóm stredoveku.* Arch. Slovaca Monogr. Stud. 7. Nitra 2002.
 133. D. Staššíková-Štukovská/P. Šalkovský/J. Béreš/M. Hajnalová/E. Hušťaková/Z. Krempaská/F. Javorský: Včasnostredoveké hradisko I Spišské Tomášovce-Smižany – 1. etapa spracovania. *Zbor. SNM Arch.* 16, 2006, 187–234.

134. P. Šalkovský/J. Császta: Prieskum povodia Štiavnice v Sebechlebskej pahorkatine. Štud. Zvesti AÚ SAV 21, 1985, 281–285.
135. P. Šalkovský/G. Nevizánsky: Záchranný výskum včasnostredovekého sídliska v Kosihách nad Ipľom. AVANS 1982, 1983, 234, 235.
136. P. Šalkovský/P. Roth: Výsledky zistovacieho výskumu v Hontianskych Moravciach. Štud. Zvesti AÚ SAV 21, 1991, 93–113.
137. P. Šalkovský/J. Vavák: Druhá etapa výskumu včasnostredovekého hradiska vo Svätom Jure. AVANS 2007, 2009, 184.
138. P. Šalkovský/I. Vlkolinská: Včasnostredoveké a vrcholnostredoveké sídlisko v Komjaticiach. Štud. Zvesti AÚ SAV 23, 1987, 127–172.

O autorovi

Archeológia sídiel a kultúry bývania v stredovýchodnej Európe vo včasnom stredoveku. In: L. Suballyová (Ed.): Špičkové tímy a osobnosti SAV. Bratislava 2014, 240–244.

Šalkovský, Peter, PhDr., DrSc. In: M. Macková (Zost.): Kto je kto v Slovenskej akadémii vied 2004. Bratislava 2004, 192, 193.

Internetové zdroje

<http://www.osobnosti.sk/index.php?os=zivotopis&ID=1157> [11-10-2016]

<http://science.dennikn.sk/kto-je-kto-v-slovenskej-vede/osobnosti/veda-a-vyskum/2243-peter-salkovsky> [11-10-2016]

http://www.sav.sk/index.php?lang=sk&doc=user-org-user&user_no=2742 [11-10-2016]

Podľa autorových podkladov zostavila *Zuzana Staneková*